

ONE THIRD

ONE THIRD
ANBEFALINGER TIL REGERINGEN 2022

DECEMBER 2022

ANBEFALINGER TIL REGERINGEN 2022

Rejsen mod mindre madspild starter med en plan

Madspild er en underlig størrelse. Det udgør helt unødvendigt en voldsom klimabelastning og er ansvarlig for et anseeligt samfundsøkonomisk tab. Og når vi forsøger at løse det, så sker det, at det flyder uforvarende mellem leddene, fordi et tiltag i en del af værdikæden ofte ændrer rammevilkårene i en anden.

En ting er sikkert: Madspild og fødevaretab er helt uacceptabelt i en tid med klima- og finanskriser, krige og fødevarerisikoen.

Siden 2019 har Tænk tanken ONE\THIRD afleveret anbefalinger til regeringen om madspild og fødevaretab. Tænk tankens bestyrelse står stadig bag hver og en anbefaling, som kan læses [her](#). Særligt en anbefaling går igen og igen:

En plan. Rejsen mod mindre madspild starter med en plan og inkluderer et reduktionsmål.

En national strategi kan hjælpe os til at nå målsætningen om reduktion af madspild. Med en national strategi kan vi arbejde bedre sammen for at forebygge og reducere madspild i alle led fra gartnerier og kødproducenter, til supermarkeder og forbrugere.

Således har ONE\THIRD siden 2019 anbefalet, at regeringen udarbejder en samlet, national madspildsstrategi, der har til formål at forebygge og reducere madspild i samspil mellem alle led fra producent til forbruger.

I tænketankens anbefalinger 2022 har vi valgt at tage udgangspunkt i nogle af de samtaler, og det arbejde som tænketankens medlemmer har beskæftiget sig med i løbet af året. Der er nemlig en hel del mennesker derude, der hver dag tager del i løsningen af madspildsproblemet. For at illustrere det, vil du ved alle anbefalinger finde et produkt, som et eller flere af tænketankens medlemmer står bag i samarbejde med ONE\THIRD.

Du ønskes god læselyst.

Flemming Besenbacher, Bestyrelsesformand for ONE\THIRD

Anbefalinger

#1 Stabil drift og flerårig finansiering

#2 Frivillige aftaler er nøglen til succes

#3 Kampagner, kampagner, kampagner

#4 Understøt donationsleddet

#5 Se nærmere på landbruget

#6 Kig på EU-barrierer

#7 Tag globalt madspildsansvar

ANBEFALING #1

Stabil drift og flerårig finansiering

Baggrund og indhold

Enhver prioriteret dagsorden har behov for stabil drift og flerårig finansiering. I Danmark udleder madspild årligt 1,8 mio. ton CO2 og står for et estimeret økonomisk tab på 8,6 mia. kr. Reduktion af madspild og fødevaretab er ifølge den globale klimatænk tank [Project Drawdown](#) den mest effektive løsning til at bekæmpe klimaforandringer. Det burde desuden være en naturlig del af løsningen, når vi samtidig har familier, som ikke kan få budgetterne til at hænge sammen.

ONE\THIRD anbefaler, at der afsættes midler på finansloven til at videreføre tænketanken ONE\THIRD for derved at sikre stabil drift og flerårig finansiering af madspildsområdet.

Det kræver en faciliteret samtale på tværs af fødevarernes værdikædeled at undgå madspild. Derfor er der fortsat brug for en tværgående og uafhængig aktør, som kan sikre en samlet og kontinuerlig indsats. En indsats, der sender signal til alle om et blivende fokus og en prioriteret dagsorden, som er værd at engagere sig i.

Ønsker du at vide mere

Tænketanken ONE\THIRD har siden 2019 samlet virksomheder, organisationer, universiteter og myndigheder med det formål at sikre en bred forankring af arbejdet med madspild, at mobilisere aktører på tværs af værdikæden til at tage et større ansvar, og at accelerere linket mellem viden og reel handling.

Link til årsrapport 2021: [Aarsrapport-2021-ONETHIRD.pdf](#)

Link til årsrapport 2020: [Årsrapport-2020-ONETHIRD.pdf](#)

Find alle tænketankens publikationer her: [One Third Publications](#)

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være:

[Konsekvenser ved madspild – økonomi og CO2](#)

[Hvad består danskernes madspild af? Analyse af madspildsfraktioner i affald fra husholdninger](#)

ANBEFALING #2

Frivillige aftaler er nøglen til succes

Baggrund og indhold

Vi ved fra internationale anbefalinger og erfaringer, at frivillige aftaler, der indebærer reduktionsmål og ensartede, konsistente målinger, er et virkemiddel, der understøtter reduktionen af madspild. I den danske frivillige aftale, Danmark mod Madspild, er 32 af de største danske virksomheder gået sammen om at indsamle data og arbejde mod et fælles reduktionsmål. De skal bakkes op, og de skal have selskab af det offentlige.

ONE\THIRD anbefaler, at regeringen gennem finansiering til ONE\THIRD sikrer fortsættelsen af den frivillige aftale Danmark mod Madspild, og at aftalen udvides med deltagelse af den offentlige sektor.

Offentlige køkkener tilbereder hver dag omkring 800.000 måltider. Derfor er de offentlige køkkener et vigtigt sted at sætte ind i forhold til at bekæmpe madspild.

Indførelse af konsistente *målinger* i en virksomhed er desuden en af de eneste *evidensbaserede* reduktionsindsatser, der findes på madspildsområdet.

Ønsker du at vide mere

Tænk tanken ONE\THIRD nedsatte i 2022 en projektgruppe med 11 aktører inden for madspild, som fik til opgave at udvikle et koncept for en frivillig aftale – et charter – om reduktionsmål for madspild i offentlige køkkener.

[Offentlige Køkkener mod Madspild](#)

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være:

Udviklingsrapport 2015-2020 for 'Danmark mod madspild' [Report \(onethird.dk\)](#)

ANBEFALING #3

Kampagner, kampagner, kampagner

Baggrund og indhold

ONE\THIRD har i 2022 ført mange madspildskampagner i forbindelse med fejring af den nationale madspildsdag. Vi ved, at vedvarende oplysningskampagner med fokus på adfærdsændrende tiltag *virker*, og at repetition er udslagsgivende for at opnå effekt.

ONE\THIRD anbefaler regeringen, at kampagnen "Ta' Madansvar!" genoptages, og at open source-kampagnen 'Danmark Redder Maden' udvides, så endnu flere virksomheder inkluderes.

En opinionsundersøgelse gennemført af ONE\THIRD viser, at forbrugerne er motiveret til at reducere madspildet, idet 84 pct. af de adspurgte svarer, at de oplever madspild som en central del af håndtering af klimakrisen, og 86 pct. ønsker at mindske deres madspild.

I 2023 ønsker ONE\THIRD at udvide madspildskampagnerne med fokus på specielt unge mennesker og storkøkkener.

Ønsker du at vide mere

ONE\THIRD nedsatte i 2022 en projektgruppe, som skulle udvikle materialer der kan anvendes i adfærdsregulerende kampagner om madspild. Gruppen har kortlagt eksisterende viden inden for madspild og adfærd, og udviklet et kommunikationskit, som bl.a. gør brug af madspildspersonaer.

[Kommunikationskit](#)

[Rapport om eksisterende viden om madspild og adfærd](#)

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være:

ONE\THIRDs landsdækkende kampagne 'Danmark redder maden': [Danmark-redder-Maden.pdf](#) ([onethird.dk](#)) og 'Kantinerne redder maden':

Holdbarhedstest af mejeriprodukter: [onethird-ti-holdbarhedstest.pdf](#)

ANBEFALING #4

Understøt donationsleddet

Baggrund og indhold

Donation af overskudsmad bør være en naturlig del af løsningen, når danske familier ikke kan få deres budgetter til at gå op. Der er mad nok at donere, men der er brud på kæden. Donationer af overskudsmad varetages ofte af frivillige kræfter. Det kan give udsving i stabiliteten af indgåede aftaler, og det afskrækker butikker fra at engagere sig. Samtidig oplever de frivillige kræfter, at der ikke altid bliver udøvet konsekvent fortolkning af donationsregler. Begge aktører oplever komplicerede krav til mærkning, sporbarhed og administration, og det står i vejen for indsatsen.

ONE\THIRD anbefaler, at regeringen opretter en donationspulje, som kan sikre tilskud til en professionalisering af donationsleddet, og at den tværministerielle task-force om donationsbarrierer genoptager arbejdet med at mindske barriererne.

Selvom donation ikke må blive en løsning i sig selv, men fortsat skal være en sidste mulighed for at undgå madspild, så er donation en nødvendig del af den samlede løsning.

Ønsker du at vide mere

Tænketanken ONE\THIRD har siden 2019 haft en arbejdsgruppe, hvis formål var at se på mulighederne for at donere. Resultatet er en to-delt donationsguide:

Den ene del er målrettet det administrative personale, mens der også er udviklet en plakat målrettet personalet på gulvet. ONE\THIRD vil gerne invitere Fødevarestyrelsen til at se på, og vurdere de udviklede materialer.

[Donationsplakater](#)

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være

[Case katalog](#) - Tiltag og værktøjer, der anvendes i danske virksomheder på tværs af fødevarersektoren for at reducere madspild

ANBEFALING #5

Se nærmere på landbruget

Baggrund og indhold

I 2022 udgav WWF rapporten [Hidden Waste](#), der anslår, at op mod 3 millioner tons spiselig mad – til en værdi af 1,8 milliarder pund – hvert år går til spilde i det engelske landbrug. Nu indikerer en ny rapport, lavet af Ramböll for ONE\THIRD, at der i det danske landbrug går mindst **128.114 tons** fødevarer til spilde om året, og de afledte konsekvenser ved spildet vurderes til at ligge på **327 mio. kr.** og **27.826 tons CO2e**. Samtidig arbejder EU med området under begrebet *food loss*, og har igangsat en proces med henblik på at kunne definere, måle og reducere *food loss* fra landbruget.

ONE\THIRD anbefaler, at regeringen inddrager landbruget i en diskussion af, hvordan *food loss* skal defineres og måles i Danmark for derved at bidrage til at mindske madspild og fødevareretab.

En rapport fra [WRAP](#) har vist, at landbruget kunne øge deres overskud med op mod 20 pct., hvis madspildet blev reduceret til et minimum.

Ønsker du at vide mere

Tænketanken ONE\THIRD har i 2022 igangsat et arbejde for at kortlægge madspild og fødevareretab i det danske landbrug. Rapporten har fokus på udvalgte fødevarergrupper, men finder inden for disse et totalt spild på **128.114 tons** tons pr. år. Rapporten ligger i udkast, men kan findes på vores hjemmeside indenfor få dage.

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være:

Link til case fra gartneriet Katrines og Alfred: [One Third Alfred Pedersen og Søn](#)

Link til case fra gartneriet Danroot: [One Third DanRoots](#)

ANBEFALING #6

Kig på EU-barrierer

Baggrund og indhold

EU sætter rammerne på en række områder, når det kommer til virksomhedernes muligheder for at reducere madspild.

Det gør sig særligt gældende inden for donation. Men faktisk oplever mange medlemmer også benspænd, når det kommer til innovative madspildsløsninger. Det drejer sig f.eks. om udvikling af nye fødevarer fra sidestrømme, som skal godkendes i henhold til EU's novel food-forordning. Godkendelsesprocessen er kompliceret, og er derved med til at bremse incitamentet til at forske i og udvikle nye madspildsløsninger.

ONE\THIRD anbefaler, at regeringen vil arbejde for at mindske barrierer i EU-regi, så der nemmere kan rykkes på madspildsordenen.

EU forventes at komme med forslag til bindende reduktionsmål for madaffald i 2023. ONE\THIRD vurderer, at disse reduktionsmål er en god platform for samtaler om eksisterende barrierer, herunder revision af regulering.

Ønsker du at vide mere

I 2022 igangsatte tænketanken projektet *Upcycling af fødevarer – opgradering af fødevarer og udnyttelse af sidestrømme*, som peger på muligheder, udfordringer og barrierer for virksomheder, der arbejder med upcycling af fødevarer og opgradering af sidestrømme. Rapporten ligger i udkast, men kan findes på vores hjemmeside indenfor få dage.

ONE\THIRD afholdt i 2022 Danmarks største konference om innovation og teknologi til at bekæmpe madspild; [SPIS\BAR](#). Formålet var at stille skarpt på, hvordan vi fremmer innovation og sikrer, at flere får gavn af nye og eksisterende løsninger.

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være:

Link til SPIS\BAR: [SPISBAR' | Innovative løsninger mod madspild](#)

ANBEFALING #7

Tag globalt madspildsansvar

Baggrund og indhold

Frem mod 2050 skal verdens fødevarerproduktion stige med 70 pct. for, at alle kan brødfødes. Samtidig går op til 40 pct. af produktionen tabt i den globale fødevarerproduktion. Indfrielse af FN's verdensmål 12.3 forudsætter, at alle verdens lande arbejder målrettet med at reducere spild af fødevarer. Danmark har teknologi til at kunne forhindre en markant mængde af det fødevareretab, der f.eks. forekommer i Afrika.

ONE\THIRD anbefaler, at madspild og fødevareretab prioriteres i den danske udviklingspolitiske indsats, så danske kompetencer bringes i spil i andre lande, f.eks. indenfor køle-, ingrediens- og ressourceområdet.

En række udfordringer står i vejen for, at den relevante teknologi tages i brug. Udfordringerne er først og fremmest tilpasning af teknologier, organisering af værdikæder og markeder samt adgang til finansiering. Der er derfor behov for en mere sammenhængende tilgang, hvis udfordringerne skal løses.

Ønsker du at vide mere

Siden 2019 har ONE\THIRD's internationale arbejdsgruppe beskæftiget sig med det danske bidrag til FN's verdensmål 12.3. I 2022 har gruppen udgivet rapporten *Innovation and Market Opportunities for Food Loss Solutions in Africa*, som fremstiller 3 eksempler på partnerskabsdrevne initiativer, der adresserer fødevareretab i Afrika med fokus på teknologibehov, organisering og finansiering.

Dyk gerne ned i tænketankens spændende katalog over forskellige publikationer om madspild. Med henblik på denne anbefaling kunne et godt sted at starte være:

[Challenges and market opportunities in developing sustainable food systems.](#)

Eller læs om findings fra World Food Summits "Independent food system dialogue": [Summary of the dialogue \(onethird.dk\)](#)

ONE THIRD

Slotsholmsgade 12
1216 København K